

NOTY O AUTORACH

Olga C z e r n i a w s k a, profesor, pedagog, gerontolog. Urodzona w 1930 r. w Łodzi. Studia z zakresu historii na Uniwersytecie Łódzkim.

W latach sześćdziesiątych pracownik Miejskiego Domu Kultury w Łodzi, nauczycielka w Liceum Ogólnokształcącym dla dorosłych oraz wykładowca w studium przygotowującym pracowników kulturalno-oświatowych i bibliotekarzy w Łodzi. Od 1973 r. pracownik naukowo-dydaktyczny Uniwersytetu Łódzkiego, obecnie kierownik Zakładu Oświaty Dorosłych i Katedry Teorii Wychowania.

Przewodnicząca łódzkiego oddziału Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego. Członek Rady Administracyjnej Międzynarodowego Stowarzyszenia Uniwersytetów Trzeciego Wieku. Wiceprzewodnicząca Akademickiego Towarzystwa Andragogicznego. Członek Łódzkiego Towarzystwa Naukowego. Uczestniczka ruchu „Odrodzenie”.

Główne obszary badań: andragogika i gerontologia edukacyjna.

Najważniejsze publikacje książkowe: *Kształcenie dorosłych a środowisko rodzinne* (1973); *Poradnictwo jako metoda wzmocnienia środowiska wychowawczego* (1977); *Edukacja dorosłych we Włoszech. Wybrane problemy* (1996, nagroda MEN); *Style życia a starość* (red., 1998).

Małgorzata H a l i c k a, doktor, socjolog, gerontolog. Urodzona w 1957 r. w miejscowości Bucze w Małopolsce. Studia z zakresu socjologii na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim.

Od 1982 r. pracownik Akademii Medycznej w Białymstoku. Obecnie adiunkt.

Członek Międzynarodowego Towarzystwa Gerontologicznego, Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego (od 1989 r. sekretarz Zarządu Głównego). Inicjatorka i współorganizatorka Stowarzyszenia Samopomocowego „Rada Seniorów” w Białymstoku, współorganizatorka Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Białymstoku.

Nagrodzona m.in. przez Polskie Towarzystwo Gerontologiczne w konkursie na pracę doktorską.

Główne obszary badań: gerontologia społeczna i socjologia medycyny.

Współautorka książki *Działania samopomocowe ludzi starszych* (1997) i ekspertyz PTG. Autorka artykułów publikowanych w wydawnictwach specjalistycznych.

Krzysztof H u d z i k, magister, filozof, teolog. Urodzony w 1959 r. w Katowicach. Studia filozoficzne i teologiczne na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim.

Od 1990 r. katecheta i nauczyciel filozofii w szkołach średnich w Lublinie i w Bychawie. Od 1994 r. redaktor w Radiu „Plus” w Lublinie.

Autor audycji i artykułów o tematyce filozoficznej, religijnej i kulturalnej, m.in. cotygodniowego Radiowego Magazynu Filozoficznego.

Maria J a r o s z, profesor, socjolog. Urodzona w 1931 r. w Łodzi. Studia z zakresu socjologii na Uniwersytecie Warszawskim.

Od 1955 do 1969 r. pracownik naukowo-dydaktyczny UW. W latach 1973-1978 specjalista, a następnie główny specjalista w Departamencie Badań Społecznych Głównego Urzędu Statystycznego. Do 1989 r. pracownik naukowy w Instytucie Problematyki Przestępczości w Warszawie. Obecnie kierownik Zakładu Badań Przekształceń Własnościowych w Instytucie Studiów Politycznych PAN i członek Rady Naukowej tegoż Instytutu.

Członek Komitetu Socjologii PAN, Polskiego Towarzystwa Socjologicznego, Międzynarodowego Stowarzyszenia Zabezpieczenia Społecznego (ISSA), członek Rady Naukowej Zakładu Badań Naukowych PTS.

Wyróżniona m.in. Nagrodą im. Ossowskiego, Nagrodą Fundacji Edukacyjnej Przedsiębiorczości.

Główne obszary badań: procesy przemian i konfliktów w okresach wielkich zmian społecznych (powojennych i solidarnościowych), socjologia prywatyzacji.

Najważniejsze publikacje książkowe: *Samorząd robotniczy w przedsiębiorstwie przemysłowym* (1967); *Wybrane zagadnienia patologii społecznej* (1975); *Dezorganizacja w rodzinie i społeczeństwie* (1987); *Prywatyzacja* (1993); *Kapitał zagraniczny w prywatyzacji* (1996); *Samobójstwa* (1997). Autorka prac publikowanych w wielu czasopismach obcojęzycznych.

Zygmunt K w i a t k o w s k i SJ, magister, duszpasterz. Urodzony w 1945 r. w Borzechowie na Lubelszczyźnie. Studia prawnicze na Uniwersytecie im. Mikołaja Kopernika w Toruniu, teologiczno-filozoficzne w Wyższym Seminarium Księży Jezuitów w Warszawie i w Krakowie.

W latach 1979-1982 duszpasterz w Kościele Akademickim KUL w Lublinie. Od 1982 r. misjonarz w Syrii. Związany z ruchem Wspólnot Życia Chrześcijańskiego.

Autor reportaży o tematyce religijnej – m.in. zbioru *Kartki z Bliskiego Wschodu* (1991), wierszy i rozważań radiowych ogłaszanych w mediach katolickich.

Andrzej O c h o c k i, profesor, demograf, ekonomista. Urodzony w 1945 r. w Kozienicach. Studia z zakresu nauk ekonomicznych w Szkole Głównej Planowania i Statystyki w Warszawie.

W latach 1969-1992 pracownik naukowo-dydaktyczny SGPiS, od 1997 r. Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie, obecnie profesor tej uczelni.

Od 1992 do 1996 r. dyrektor Departamentu Badań Społecznych i Demograficznych GUS, w latach 1994-1997 konsultant Banku Światowego w zakresie badań gospodarstw domowych. Od 1997 r. dyrektor Departamentu Rozwoju Społecznego w Rządowym Centrum Studiów Strategicznych, od 1999 r. sekretarz generalny Rządowej Rady Ludnościowej.

Członek Polskiego Towarzystwa Demograficznego.

Główne obszary badań: demografia społeczna, polityka społeczna (zwłaszcza polityka rodzinna).

Najważniejsze publikacje monograficzne: *Emigracja ludności z Polski do Republiki Federalnej Niemiec w latach 1952-1972* (1974, nagroda MNiT); *Wpływ migracji na rozmieszczenie zasobów pracy w latach 1970-1983* (1986).

Tomasz O ż ó g, doktor, psycholog, pedagog. Urodzony w 1949 r. w Górnem k. Rzeszowa. Studia z zakresu psychologii na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim.

Od 1977 r. pracownik naukowo-dydaktyczny KUL, obecnie starszy wykładowca.

Członek Polskiego Towarzystwa Psychologicznego i Towarzystwa Naukowego KUL.

Główne obszary badań: psychologia społeczna, psychopedagogika, katolickie młodzieżowe ruchy społeczne.

Autor artykułów z powyższych dziedzin publikowanych w czasopismach specjalistycznych.

Ks. Józef P a s t u s z k a, profesor, psycholog, filozof. Urodzony w 1897 r. w miejscowości Rzecznówek koło Iłży, zmarły w 1989 r. w Sandomierzu. Studia teologiczne na Akademii Duchownej w Petersburgu i na uniwersytecie w Innsbrucku (Austria), filozoficzne w Wyższym Instytucie Filozofii Scholastycznej w Innsbrucku.

Od 1921 r. wykładowca i prefekt w Seminarium Duchownym w Sandomierzu. W latach 1930-1939 zastępca profesora na Wydziale Teologii Katolickiej Uniwersytetu Warszawskiego. Od 1934 r. pracownik naukowo-dydaktyczny Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

W czasie wojny kapelan sióstr szarytek w Lipowej, duszpasterz i uczestnik tajnego nauczania.

Od 1945 do 1952 r. ponownie profesor KUL, główny współorganizator Wydziału Filozofii Chrześcijańskiej, w 1952 r. przez krótki czas rektor. Pozbawiony przez władze komunistyczne prawa wykładania na uniwersytecie, w latach 1952-1954 ponownie profesor w Diecezjalnym Seminarium Duchownym w Sandomierzu, a następnie, całkowicie pozbawiony prawa wykładania, sędzia prosynodalny do spraw małżeńskich przy Sądzie Biskupim i duszpasterz – gremialny kanonik Kapituły Katedralnej (1954-1956). Po 1956 r. ponownie na KUL-u – do 1978 r.

Członek Polskiej Akademii Umiejętności w Krakowie i Towarzystwa Naukowego KUL.

Wyróżniony tytułem szambelana papieskiego, medalem „Za Zasługi dla Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego”, Nagrodą im. Idziego Radziszewskiego i Złotym Krzyżem Zasługi.

Główne obszary badań: psychologia ogólna, psychologia filozoficzna, psychologia religii, psychologia duszpasterska, historia psychologii, filozofia.

Najważniejsze publikacje książkowe: *Niematerialność duszy ludzkiej u św. Augustyna* (1930); *Współczesne kierunki w filozofii religii* (1932); *Kryzys kultury a religia* (1932); *Filozofia współczesna* (t. 1, 1934; t. 2, 1936); *Psychologia indywidualna* (1938); *Psychologia ogólna* (t. 1, 1946; t. 2, 1947); *Charakter człowieka. Struktura – geneza – diagnostyka* (1959); *Kapłan – człowiek – duszpasterz* (1967); *Historia psychologii* (1971); *Rozważania religijne. Bóg – Jezus Chrystus – życie chrześcijańskie* (1983).

Wojciech P ę d i c h, profesor, lekarz, gerontolog. Urodzony w 1926 r. w Warszawie. Studia medyczne na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Warszawskiego.

W latach 1949-1952 pracownik Akademii Medycznej w Warszawie, później profesor Akademii Medycznej w Białymstoku.

Od 1991 r. przewodniczący Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego.

Główne obszary badań: geriatria, kardiologia.

Autor licznych publikacji z powyższych dziedzin.

Ks. Antoni S i e m i a n o w s k i, profesor, filozof. Urodzony w 1930 r. w miejscowości Milmowola k. Inowrocławia. Studia teologiczno-filozoficzne w Seminarium Duchownym w Gnieźnie i w Poznaniu, filozoficzne – na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim.

Od 1966 r. pracownik naukowo-dydaktyczny w Prymasowskim Wyższym Seminarium Duchownym w Gnieźnie. Obecnie również profesor filozofii na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu.

Członek Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk i Polskiego Towarzystwa Filozoficznego (oddział krakowski).

Główne obszary badań: antropologia filozoficzna, aksjologia i etyka, filozofia współczesna.

Najważniejsze publikacje książkowe: *Człowiek i prawda* (1986); *Śmierć i perspektywa nadziei* (1992); *Człowiek a świat wartości* (1993); *Szkice z etyki wartości* (1995); *Antropologia filozoficzna* (1996); *Sumienie* (1997); *Zrozumieć miłość* (1998).

Robert S p a e m a n n, profesor, filozof, teolog. Urodzony w 1927 r. w Berlinie. Studia z zakresu filozofii, historii, teologii i romanistyki na uniwersytetach w Münster, Monachium, Fryburgu szwajcarskim i w Paryżu.

Pracownik naukowy na uniwersytetach: w Münster (1956-1962), w Stuttgarcie (1962-1969), w Heidelbergu (1969-1973) i w Monachium (1973-1992). Obecnie emerytowany. Profesor wielu uczelni zagranicznych, m.in. Internationale Akademie für Philosophie (Liechtenstein), Uniwersytetu w Rio de Janeiro, Sorbony. Profesor honorowy Uniwersytetu w Salzburgu.

Członek Papieskiej Akademii Życia oraz Institut Internationale de Philosophie Politique (Paryż).

Doktor honoris causa Uniwersytetu Nawarry w Pamplonie.

Główne obszary badań: filozofia polityki, etyka, historia myśli społecznej w okresach przełomu, podstawy moralne formacji społecznych, refleksja nad teologią moralną.

Najważniejsze publikacje książkowe: *Der Ursprung der Soziologie aus dem Geist der Restauration – Studien zu L.G.A. de Bonald* (1959); *Reflexion und Spontaneität – Studien über Fénelon* (1963); *Einsprüche* (1977); *Zur Kritik der politischen Utopie* (1977); *Rousseau – Bürger ohne Vaterland* (1980); *Die Frage Wozu. Geschichte und Wiederentdeckung des teleologischen Denkens* (współautor, 1981); *Moralische Grundbegriffe* (1981; wyd. pol. *Podstawowe pojęcia moralne*, w druku); *Philosophische Essays* (1983); *Das Natürliche und das Vernünftige* (1987); *Glück und Wohlwollen. Versuch über Ethik* (1989; wyd. pol. *Szczęście a życzliwość*, 1997); *Personen. Versuche über den Unterschied zwischen „etwas“ und „jemand“* (1996).

Ks. Jerzy S z y m i k, doktor habilitowany, teolog, poeta. Urodzony w 1953 r. w Pszowie na Górnym Śląsku. Studia teologiczne w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym w Krakowie oraz na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim.

W latach 1979-1986 wikariusz w Siemianowicach Śląskich i w Chorzowie-Batorym. Od 1991 r. pracownik naukowo-dydaktyczny KUL, obecnie kierownik II Katedry Teologii Dogmatycznej. Współpracownik redakcji „Gościa Niedzielnego”.

Główne obszary badań: teologia dogmatyczna, literaturoznawstwo oraz metodologia tych nauk.

Autor książek: *W poszukiwaniu teologicznej głębi literatury. Literatura piękna jako „locus theologicus”* (1994); *Problem teologicznego wymiaru dzieła literackiego Czesława Miłosza. Teologia literatury* (1996); *Kocham teologię! dlaczego?* (1998); *Być dla, czyli myśleć sercem* (1999); oraz tomików poetyckich: *Uczę się chodzić* (1988); *Gwiazdy w filiżance* (1989); *Zupełnie inaczej* (1991); *Wstęp wolny* (1992); *Ziemia niebieska* (1994); *Dotyk źrenicy* (1997) i wyboru *102 wiersze* (1997).

Tadeusz Ś l i p k o SJ, profesor, filozof, etyk. Urodzony w 1918 r. w miejscowości Stratyn (pow. Rohatyn). Studia na Wydziale Filozoficznym Towarzystwa Jezusowego w Krakowie, na Wydziale Teologicznym Towarzystwa Jezusowego „Bobolanum” w Lublinie oraz studia socjologiczne na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

W latach 1948-1966 lektor na Wydziale Filozoficznym TJ, a w latach 1963-1988 na Wydziale Teologicznym Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Od 1965 do 1988 r. pracownik naukowo-dydaktyczny Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. Od 1973 r. profesor, obecnie emerytowany.

Członek Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie i Towarzystwa Naukowego KUL w Lublinie.

Wyróżniony nagrodami ministerialnymi, Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski i tytułem honorowym „Zasłużony Nauczyciel PRL”.

Główna dziedzina badań: filozofia moralności.

Najważniejsze publikacje książkowe: *Zagadnienie godziwej obrony sekretu* (1968); *Zarys etyki ogólnej* (1974); *Życie i płeć człowieka. Przedmażeńskie etyka seksualna. Etyczny problem samobójstwa* (1978); *Zarys etyki szczegółowej, t.1-2* (1984); *Granice życia. Dylematy współczesnej bioetyki* (1988); *Za czy przeciw życiu. Pokłosie dyskusji* (1992).

Anna T r u s k o l a s k a, magister, dziennikarka, działaczka społeczna. Urodzona w 1941 r. w Krakowie. Studia polonistyczne na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie i na Uniwersytecie Mikołaja Kopernika w Toruniu.

W latach 1975-1990 pracownik Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego (początkowo w administracji, a następnie w Bibliotece Uniwersyteckiej). W latach 1982-1989 kierownik Biura Informacji NSZZ „Solidarność”. Współpracownik wielu czasopism podziemnych. W latach 1985-1989 redaktor „Gazety poza Cenzurą”. Po 1990 r. reporterka „Tygodnika Współczesnego” i kilku czasopism lubelskich, redaktor naczelny „Gazety Bychawskiej” i współpracownik „Tygodnika Solidarność”. Obecnie członek zespołu redakcyjnego czasopisma regionalnego „Los”.

Członek Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich.

Wyróżniona Nagrodą POL-CUL (Australia).

Autorka artykułów głównie o tematyce społecznej oraz wielu reportaży dotyczących problemów ekologii, samorządu lokalnego i kultury gminnej.

Bp Stanisław W i e l g u s, profesor, historyk filozofii. Urodzony w 1939 r. w Wierchowiskach k. Janowa Lubelskiego. Studia teologiczne i filozoficzne na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, filozoficzne również na uniwersytecie monachijskim.

Od roku 1969 pracownik naukowo-dydaktyczny KUL. W latach 1989-1998 kierownik Międzywydziałowego Zakładu Leksykograficznego. Od roku 1988 do 1989 – prorektor, od 1989 do 1998 – rektor KUL. Obecnie kierownik Katedry Historii Filozofii w Polsce i Międzywydziałowego Zakładu Historii Kultury w Średniowieczu.

W latach 1990-1993 wiceprezydent Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich, w 1992-1993 oraz 1997-1998 przewodniczący Kolegium Rektorów Regionu Lubelskiego.

W 1991 r. uczestnik Synodu Biskupów Europejskich. W 1999 r. konsekrowany na biskupa, od tegoż roku ordynariusz diecezji płockiej.

Członek Société Internationale pour L'Étude de la Philosophie Médiévale, Associazione degli Storici Europei, Polskiego Towarzystwa Filozoficznego, Towarzystwa Naukowego KUL (w latach 1985-1988 sekretarz generalny), Academia Scientiarum et Artium Europea, Societas Humboldtiana Polonorum oraz Lubelskiego Towarzystwa Naukowego. Członek Zespołu do Spraw Etyki Badań Naukowych.

Nagrodzony przez ministra edukacji narodowej za osiągnięcia w kierowaniu uczelnią; wyróżnienie LTN „Resolutio Pro Laude” za wieloletnią działalność jako rektor KUL i przewodniczący Kolegium Rektorów Regionu Lubelskiego; nagroda Włodzimierza Pietrzaka przyznana przez „Civitas Christiana” za dorobek naukowy i wkład w rozwój szkolnictwa wyższego oraz Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski.

Główne obszary badań: historia filozofii średniowiecznej (zwłaszcza polskiej), a także nauk przyrodniczych, teologii i prawa tego okresu.

Najważniejsze publikacje książkowe: *Quaestiones Nicolai Peripatetici* (autor opracowania, edycji krytycznej i wstępu, 1973); *Wstęp do krytycznej edycji Benedykta Hessego „Quaestiones super octo libros Physicorum Aristotelis”* (1983); *Benedictus Hesse Quaestiones super octo libros Physicorum Aristotelis* (autor edycji krytycznej i opracowania, 1984); *Badania nad Biblią w starożytności i średniowieczu* (1990); *Obca literatura biblijna w średniowiecznej Polsce* (1990); *Średniowieczna literatura biblijna w języku polskim* (1991); *Średniowieczna łacińskojęzyczna biblistyka polska* (1992); *Z badań nad średniowieczem* (1995); *Bogu i ojczyźnie. Uniwersyteckie przemówienia i listy* (1996); *Polska średniowieczna doktryna „ius gentium”* (1996); *Uniwersytety katolickie*

i kościelne instytucje wyższego nauczania (1996); *The Medieval Polish Doctrine of the Law of Nations: Ius Gentium* (1998). Redaktor kilku wydawnictw ciągłych.

Halina W o r a c h - K a r d a s, profesor, specjalista w dziedzinie nauk społecznych. Urodzona w 1941 r. w Stróźnie w woj. łódzkim. Studia z zakresu historii na Uniwersytecie Łódzkim.

W latach 1971-1991 pracownik naukowy w Instytucie Filozofii i Socjologii Polskiej Akademii Nauk, a w latach 1992-1998 – w Instytucie Medycyny Pracy w Łodzi. Od 1999 r. pracownik naukowo-dydaktyczny Wyższej Szkoły Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi.

Członek Międzynarodowego Towarzystwa Gerontologicznego (IAG), Międzynarodowego Stowarzyszenia Badań Ludnościowych (EAPS), Polskiego Towarzystwa Gerontologicznego (w latach 1980-1991 członek Zarządu Głównego). Członek Zarządu Głównego i przewodnicząca oddziału łódzkiego Polskiego Towarzystwa Demograficznego.

Ekspert na Światowym Zgromadzeniu ONZ na Rzecz Ludzi Starych (World Assembly on Aging) w 1982 r. w Wiedniu.

Główne obszary badań: gerontologia społeczna, demografia, polityka społeczna.

Najważniejsze publikacje książkowe: *Nauczyciele a emerytura. Studium społeczne o ludziach w wieku poprodukcyjnym* (1973); *Wiek a pełnienie ról społecznych* (1983); *Fazy życia rodzinnego i zawodowego* (1988); *Umieralność przedwczesna, przyczyny i uwarunkowania* (współautorka, 1999).

Zofia Z a o r s k a, doktor, pedagog. Urodzona w 1944 r. w miejscowości Glinny Stok na Lubelszczyźnie. Studia z zakresu geografii na Uniwersytecie im. Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie oraz w Państwowym Studium Oświaty i Kultury Dorosłych.

W latach 1970-1974 kierownik działu metodycznego w Towarzystwie Wiedzy Powszechnej. Od 1974 r. pracownik naukowo-dydaktyczny UMCS w Lublinie. Od 1985 roku kierownik Lubelskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Organizator Klubu Animatora Zabawy przy MDK im. Vetterów w Lublinie (1990), przekształconego później w Polskie Stowarzyszenie Pedagogów i Animatorów Zabawy „Klanza”. W latach 1995-1997 prezes tego stowarzyszenia. Członek zarządu Międzynarodowego Stowarzyszenia Uniwersytetów Trzeciego Wieku, członek Towarzystwa Wolnej Wszechnicy Polskiej.

Główne obszary badań: gerontologia społeczna, andragogika, pedagogika zabawy.

Publikacje książkowe: *Aktywność kulturalna ludzi starszych* (1987); *Dodać życia do lat. Materiały metodyczne ułatwiające organizację różnych form aktywności wśród osób starszych oraz w grupach wielopokoleniowych* (1997).